

ציודה לדרך:

סלון תורני אקטואלי לילדי ישראל

יו"ל מידי שבוע עם תכנים מגוונים!



ציודה לדרך - בדיקות

עלון מס' 90 | שנה 2

בדיקה התורה

"שתהיו עמלים בתורה"

הבחור שתרים חמשים מטות לבית החולים

(כתוב בפרשתנו "אם בחקתי תלכו" (כו, ג), כתב רש"י: "שתהיו עמלים בתורה".

בתקופתו של "החפץ חיים" זצ"ל הייתה עזרה שלא היה בה בית חולים, ומי שקלה - הצרה להטלטל עד לבית החולים שבפירי הסמוכה. כמוכן שהענין הסב צער רב וטלטלה קשה לחולה, ופעמים טלולי הדרך אף החמירו את מצבו. יום אחד החליטו אנשי המקום שהגיעו מים עד נפש - והם בונים בית חולים בעירם. התכנית קרמה עור וגידים, עשירי העיר ממנו את הפרויקט - ועסקני המקום נצחו על המלאכה, וכעבר תקופה קצרה גם נוצב בית החולים על תלו. כעת הגיע שלב פתוח "פנים" בית החולים, והנה צריה לארגן ולממן את המטות והציוד הקר. לשם כך ערכו העסקנים ארוע מיוחד והביאו את החפץ חיים באורח כבוד, זמנו את עשירי העיר ונאמו בפניהם על חשיבות הענין ומעלתו של "המציל נפש", והחלו להתרים אותם "מטות" - כל אחד כפי יכולתו.

לפתע נכנס בחור ישיבה אל המקום ונגש אל החפץ חיים כדי להודיעו דבר מה. והנה קרה דבר פלא. ברגע שראה הרב את הבחור, הוא קם לכבודו והתיחס אליו בכבוד גדול. תרה הדבר לעשירי המקום - על כך שהרב מכבד בחור ישיבה יותר ממה שהוא מכבד אותם, ואחד העשירים לא יכול היה להתאפק - ושאל שאלה מקנטרת ומביכה: כבוד הרב! כמה מטות תרם הבחור הנה לבית החולים? למרבה התדהמה, השיב לו החפץ חיים שהבחור תרם "חמשים מטות"! כאשר שמעו העשירים את התשובה, הם התפלאו מאד! הרי 50 מטות זה הון עתק, ומהיכן יכול בחור ישיבה לממן מעצמה שכזו?

ראה החפץ חיים את פליאתם, והסביר: אתם תורמים מטות "לחולים שיהיו". אך הבחור הנה תרם הרבה מטות "שלא יהיו"!!! בוכות תורתו אשר נלמדת כאן בעיר בעמל וזע, מתעורר שפע גדול בעולם העליון - ומספר החולים בבית החולים "פוחת והולך", ובכוחות צריה בבית החולים - פחות חמשים מטות.

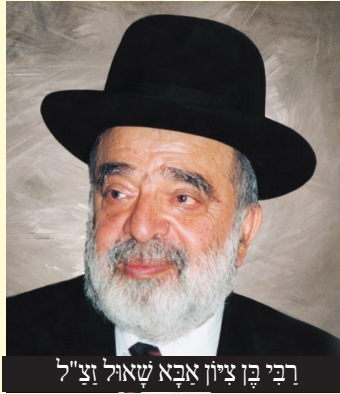
בדיקה רבותנו

החברותא של רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל!

מעשה בבחור שהגיע ללמוד בישיבת פרת יוסף. הוא היה בחור שקט שישב בדרך והכל התעלמו ממנו.

הוא הרגיש נטע זר בתוך חברה מגבשת עד ששקל לעזוב ולנטש את הישיבה.

לפתע התישב לידו בחור מבגד, לימים הגאון רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, שהיה ממציגי הישיבה, "אולי



רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל

נלמד בחברותא? הציצ לו, אמנם הלה לא הפירו אבל הכל טוב יותר מהבדידות המעיקה. צללו בנבכי הסגיה, התנצחו ברתחא דאורייתא.

בארוחת צהרים הפתע הלה כשבחורים נגשו אליו והחמיאו לו על סברות יפות ששמעו בשמו. התברר שרבי בן ציון פרסם בישיבה את סברותיו כדי להקו ולתת לו שם טוב. ואכן באו לבקשו שיקבע עמם חברותא. הבחור התעלה ונהיזה בחיר הישיבה וכיום הוא אחד מגדולי ראשי הישיבות. (יגילו במלכם)

הסטיפלער זצ"ל רץ לפתע לכוון המזרח...

שח רבי ראובן קרלינשטיין זצ"ל:

באחת השנים נאלצתי לשהות באנגליה בימי הקיץ. בקיץ, רבים מאד נוסעים שם להרים.

היה זה לקראת יום השנה הראשון להסתלקותו של הסטיפלער זצ"ל. ראש ישיבת מיר היה סבור כי ראוי לערוך הספד בישיבה, ובקש מרבי זאב איידלמן זצ"ל ששהה אז באנגליה, שיבוא להספיד.

הילד החל להרצות בעל פה את כל שמות המסכתות שבש"ס לפי סדר!

עוד ספר רבי זאב כי בקר בבית הסטיפלער תקופה קצרה לאחר בואו לארץ הקודש. בנו, רבי חיים זצ"ל, היה אז ילד קטן מאד.

הסטיפלער אמר אז לרבי זאב: "בוא אראה לה איה אני מחנך את חיים שלי". מרן הסטיפלער נגש לארון והוציא בידו ספרה. קרא לילד: "חיים תניד!" הילד החל

בדבריו הזכיר רבי זאב את השאיפות של הסטיפלער, וספר כי הסטיפלער השתתף בחתנת אחיו רבי פיבל איידלמן בחו"ל. כל שעת הסעודה ישב בצדי האולם עם גמרא ביד ולמד. לפתע הכריזו שהחתן עומד לומר דרשה בלמוד. הוא מהר לכוון המזרח כמעט בריצה, נעמד סמוך מאד כדי לא להפסיד מלה, (היות והוא לא שמע טוב ונאלץ לעמוד קרוב ממש). תשוקת הלמוד והצמאון הנה לדברי תורה שראיתי באותו לילה - נחרטו בזכרוני עשרות שנים.

להרצות בעל פה את כל שמות המסכתות שבש"ס לפי סדר, וכאשר הגיע ל"עוקצין" קפץ ונטל את הספריה מידו...

אתם מבינים? אם בגיל שש יודעים ורוצים לדעת את כל שמות המסכתות, אח"כ יודעים גם מה שכתוב בהם... ההשתוקקות היא חלק מרפוי בעלית האדם. הרצון הוא אכן בחן לשלמות אמתית בתורה.



בְּדֶרֶךְ הַתּוֹרָה



הַמְלַמֵּד שֶׁהִפָּה אֶת הַשׁוֹטֵר מִכּוֹת נְמַרְצוֹת... בְּאִמְצַע הַתּוֹסֵפוֹת!

הַמְבַטֵּי, רְאוּי שִׁהֲיָהּ – לְשִׁאיִפוֹת גְּבוּהוֹת, לְחִי תוֹרָה. הַגְּדוֹלִים הַלְלוּ, שֶׁהָיוּ צְמָאִים לְתוֹרָה, הָיָה זֶה מִכִּיּוֹן שֶׁחָשׂוּ אֶת הַמְתִּיקוֹת שֶׁבַתּוֹרָה. גַּם דָּף גְּמָרָא אֶחָד, אֶפְשֶׁר לְחֹזֵר עָלָיו שׁוֹב וְשׁוֹב, לְהִבְיָנוּ הַיָּטֵב, וּלְהִרְגִישׁ מְתִיקוֹת. חוֹזְרִים עַל מַסְכַּת מִשְׁנֵיּוֹת אֶחָת – שׁוֹב וְשׁוֹב, מִבִּינֵים אוֹתָהּ וְקוֹנִים אוֹתָהּ, וּמִתְמַלְאִים שִׁבְעָ וְאֶשֶׁר. בְּבִרְסָק הָיָה מְלַמֵּד חֲשׁוֹב מְאֹד, שֶׁרַבִּי חַיִּים זצ"ל שָׁלַח אֶת יְלָדָיו לְלַמֵּד דּוֹקָא אֲצֵלוֹ. אוֹתוֹ מְלַמֵּד, בְּשִׁעַת הַלְמוּד לֹא הִגְבִּיֵה אֶת עֵינָיו מֵהַגְּמָרָא. לְמַד וְלְמַד בְּטוֹב טַעַם וּבְגִישְׁמָאק מִיָּחָד. הַגִּיעָה תְּקוּפָה שֶׁהַבּוֹלְשֵׁבִיקִים סָגְרוּ אֶת תְּלִמוּדֵי הַתּוֹרָה, וְנִאֲלָצוּ לְלַמֵּד בְּמַחְבּוּא. יוֹם אֶחָד גָּלָה שׁוֹטֵר אֶת מְקוֹם הַמַּחְבּוּא בּוֹ לְמַדוֹ הַיְלָדִים עִם אוֹתוֹ מְלַמֵּד. נִכְנַס לְמַחְסֵן, תָּפַס יֶלֶד אֶחָד, וְנִסָּה לְמַשְׁכוֹ הַחוּצָה כְּדִי לְעַצְרוֹ בְּגִין לְמוֹד תּוֹרָה בְּצַבּוֹר. לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וַיִּירָאוּ... הַמְלַמֵּד לֹא הִבְחִין בַּתְּחִלָּה, אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁהָיָה בְּלָגָן – הִגְבִּיֵה אֶת עֵינָיו, וְרָאָה שׁוֹטֵר מוֹשֶׁה יֶלֶד. קָם מִמְּקוֹמוֹ בְּחִמָּה שְׁפוּכָה, מִהֵרָ לְקַרְאֵת הַשׁוֹטֵר, הִכְהוּ כַּמָּה מִכּוֹת אֲגָרוּף וְקָרָא לוֹ: "חֲצוּף, מְגוּל!"... הָיָה לָהֶם מִמֶּשׁ גַּם. הַשׁוֹטֵר כִּנְרָאָה חָשַׁב שֶׁזֶה שָׂד מִמֶּשׁ, כִּי בְרוּסְיָה לְהַכּוֹת שׁוֹטֵר זֶה סַכְנַת עֲנֵשׁ מוֹת מִיָּד, וְהִנֵּה הוּא מְקַבֵּל מִכּוֹת הַגּוֹנוֹת... הַשׁוֹטֵר פָּשׁוּט אֵבֶד אֶת הַבְּשָׁחוֹן הָעֲצָמִי, יָצָא וּבְרַח מִהַמְּקוֹם, וְהַיְלָדִים מִהֵרָו לְהַתְּפֹר. לְמַחְרַת שָׁאַל אוֹתוֹ רַבִּי חַיִּים: "תֹּאמֶר לִי, אֵיךְ לֹא הָיָה לָךְ פֶּחַד? נִכּוֹן, הָיָה לָךְ גַּם, אֲבָל אֵיךְ עֲשִׂיתָ זֹאת, כִּי לְהַכּוֹת שׁוֹטֵר מִכּוֹת נְאֻמָּנוֹת?"... הַשִּׁיב לוֹ הַמְלַמֵּד הַצְדִּיק: "כִּנְרָאָה שֶׁהִרַב לֹא שָׁמַע מֵהַ שִׁהֲיָהּ. הָיִינוּ בְּאִמְצַע הַתּוֹסֵפוֹת, הַסְּבִרְתִּי אֶת הַתּוֹסֵפוֹת, מִמֶּשׁ בְּאִמְצַע, וּבְדִיּוֹק אֲזוֹ אוֹתוֹ שִׁינְיָן נִכְנַס פְּנִימָה. וְכִי הִרַב שָׁמַע כּוֹזֵאת חֲצָפָה, לְהַפְרִיעַ בְּאִמְצַע הַתּוֹסֵפוֹת!?"... כִּל מְלָה נּוֹסֶפֶת – מִיָּתְרַת!

כִּי בְרוּסְיָה לְהַכּוֹת שׁוֹטֵר זֶה סַכְנַת עֲנֵשׁ מוֹת מִיָּד, וְהִנֵּה הוּא מְקַבֵּל מִכּוֹת הַגּוֹנוֹת... הַמַּחְבּוּא בּוֹ לְמַדוֹ הַיְלָדִים עִם אוֹתוֹ מְלַמֵּד. נִכְנַס לְמַחְסֵן, תָּפַס יֶלֶד אֶחָד, וְנִסָּה לְמַשְׁכוֹ הַחוּצָה כְּדִי לְעַצְרוֹ בְּגִין לְמוֹד תּוֹרָה בְּצַבּוֹר. לְמַעַן יִשְׁמְעוּ וַיִּירָאוּ... הַמְלַמֵּד לֹא הִבְחִין בַּתְּחִלָּה, אֲבָל כִּיּוֹן שֶׁהָיָה בְּלָגָן – הִגְבִּיֵה אֶת עֵינָיו, וְרָאָה שׁוֹטֵר מוֹשֶׁה יֶלֶד. קָם מִמְּקוֹמוֹ בְּחִמָּה שְׁפוּכָה, מִהֵרָ לְקַרְאֵת הַשׁוֹטֵר, הִכְהוּ כַּמָּה מִכּוֹת אֲגָרוּף וְקָרָא לוֹ: "חֲצוּף, מְגוּל!"... הָיָה לָהֶם מִמֶּשׁ גַּם. הַשׁוֹטֵר כִּנְרָאָה חָשַׁב שֶׁזֶה שָׂד מִמֶּשׁ, כִּי בְרוּסְיָה לְהַכּוֹת שׁוֹטֵר זֶה סַכְנַת עֲנֵשׁ מוֹת מִיָּד, וְהִנֵּה הוּא מְקַבֵּל מִכּוֹת הַגּוֹנוֹת... הַשׁוֹטֵר פָּשׁוּט אֵבֶד אֶת הַבְּשָׁחוֹן הָעֲצָמִי, יָצָא וּבְרַח מִהַמְּקוֹם, וְהַיְלָדִים מִהֵרָו לְהַתְּפֹר. לְמַחְרַת שָׁאַל אוֹתוֹ רַבִּי חַיִּים: "תֹּאמֶר לִי, אֵיךְ לֹא הָיָה לָךְ פֶּחַד? נִכּוֹן, הָיָה לָךְ גַּם, אֲבָל אֵיךְ עֲשִׂיתָ זֹאת, כִּי לְהַכּוֹת שׁוֹטֵר מִכּוֹת נְאֻמָּנוֹת?"... הַשִּׁיב לוֹ הַמְלַמֵּד הַצְדִּיק: "כִּנְרָאָה שֶׁהִרַב לֹא שָׁמַע מֵהַ שִׁהֲיָהּ. הָיִינוּ בְּאִמְצַע הַתּוֹסֵפוֹת, הַסְּבִרְתִּי אֶת הַתּוֹסֵפוֹת, מִמֶּשׁ בְּאִמְצַע, וּבְדִיּוֹק אֲזוֹ אוֹתוֹ שִׁינְיָן נִכְנַס פְּנִימָה. וְכִי הִרַב שָׁמַע כּוֹזֵאת חֲצָפָה, לְהַפְרִיעַ בְּאִמְצַע הַתּוֹסֵפוֹת!?"... כִּל מְלָה נּוֹסֶפֶת – מִיָּתְרַת!



רבי משה תמה: "איך נכנסתם הלא הדלת היתה נעולה?!"

רצוני לספר מה ששמעתי מרבי זאב איידלמן זצ"ל, עבדה מלאה שאביו היה עד לה ונזכה שם בשעת מעשה. לימים ספרתי את הדבר באוני רבי גדליה גדל זצ"ל, שהתבטא: "הספור אמת, פי כה באמת היתה מהותו של האיש".

רבי משה סוקולובסקי זצ"ל נשא אשה מהעיר בריסק והגיע לדור בה בצעירותו. ישב ולמד בשקידה גדולה. הוא היה נסגר בחדר ויושב ולומד ברציפות.

יום אחד, רציתו היתה צריכה אותו בדחיפות. לא היתה לה ברירה ודפקה על דלת חדרו, אך לא פתח. כיון שהבינה כי נרדם או משהו כזה, דפקה חזק יותר, אך גם אז לא היתה תגובה. דפקה חזק יותר, ומשלא נענתה – נכנסה לפחד: "מי יודע מה קורה, הוא נעול ואין תגובה". הזעיקה לשם מיד את אביו – חמיו, שהגיע אותה, ואמר שאין לה מה לדאג. החל לדפק גם הוא על הדלת, אך אין קול ואין עונה, גם הוא כבר החל להבהל.

מהחלון לא יכלו להכנס, ולכן נסו לדפק עם פטיש מעץ ופטיש מברזל.

כשגם זה לא הועיל – לא היתה עצה אחרת וקראו לפורץ.

רבי זאב איידלמן הסביר לי: שלא תהיה לה טעות.

הפורץ של אז לא היה כפורצים של היום שעושים איוו חכמה של סיבוב במנעול, ומקסימום שוכרים משהו קטן בפנים ופותחים. לא ולא, הפורץ היה שובר את הדלת לחתיכות, ורק כאשר לא היתה ברירה מחמת סכנת נפשות, היו מזמינים פורץ.

כמוכן, יחד עם הפורץ התכוננו לעזרה ראשונה, כיון שהשערה היתה או שהוא מת, או שהוא במצב שאפשר עוד להצילו. הפורצים החלו במלאכתם, הכו ונסרו את העץ, ותוך זמן קצר נפער חור גדול בדלת העכה. כאשר היתה אפשרות להכנס פנימה, מיד נכנסו אנשי ההצלה ואחריהם – חמיו, אשתו, ועוד, כשגם אביו של רבי זאב איידלמן ביניהם.

והנה לתדהמת כולם, רבי משה זצ"ל יושב בשלוחה ליד השלחן ולומד!

כאשר התמלא החדר באנשים, הגביה את ראשו, הביט סביבו כלא מאמין ושאל: "איך נכנסתם הלא הדלת היתה נעולה?!"

לא יאמן פי יספר, אבל זו עבדה. כה שמעתי מעד ראיה. אני פוחד לספר תמיד את הספור כי לא יאמינו, אבל זה מעשה שהיה.

כאשר הוא נכנס ללמד סגיא – כמו יצא מהעולם. ("יחי ראובן")

רוצים את העלון אצלכם?

שלחו בקשה לדוא"ל zaida@kerenh.org.il ונשלח אליכם!

ת.ד. 257 בני ברק או בהעברה לבנק הפועלים סניף 655 מס' ח-1: 339991 קרן הסעה וסיוע לתלמידי החינוך העצמאי ע"ר 95-659-804-5 התרומות מוכרות לצרכי מס לפי סעיף 46 כמו"כ ניתן לתרום בקלות ובמהירות בכל עמדות "נדרים פלוס" ברחבי הארץ